

grundlovmæssige Midler, vi have; thi der ligger under vanskelige Tider en Tid bagved os, som beviser det Modsatte. Der er altsaa i den Henseende ingen praktisk Fare forhaanden. Man maa derhos lægge Mærke til, at hvilkenomhelst Grundlov, der kun har været længe, ophører at blive farlig; thi man har efterhaanden fundet alle Forebyggelsesmidlerne imod Farerne, om de ere der, saavel i Folkets egen Besiddelse som i de forskjellige Midler, der lidt efter lidt have dannet sig og taarnt sig op imod disse Farer. Farerne ere af en meget indbildt Natur. Vi have talt om dem med Hensyn til Valgvæsenet; det er der, hvor man upaatvibelig har indbildt sig de største Farer. De Farer, som hidtil have vist sig i Praxis, ligge ikke i Andet end deri, at Folk, som frivilligt have udelukket sig fra det politiske Liv, ved ikke at kunne eller ville sætte sig ind i de Anskuelse, som vare forhaanden, ikke ere blevne valgte, hvorimod de, som have sluttet sig til de forskjellige Anskuelse, som lidt efter lidt vare blevne nødvendige Betingelser, for at repræsentere det store Fleertal af det danske Folk, have kunnet blive valgte. Naar man staaer paa et saadant Standpunkt, imod den almindelige politiske Anskuelse, saa bliver man standsmæssigt udelukket, og det maa man være belavet paa, og, naar man fordrer ved andre Foranstaltninger at blive standsmæssigt indsluttet i dette politiske Liv, saa gjør man en uberettiget Fordring. Naar man kunde komme frem med et Middel, hvorved man kunde sige: Enhver større politisk Minoritet — ingen Minoritet for de private, de standsmæssige, de personlige, de classemæssige og de kastemæssige Interesser, thi de skulle slet ikke repræsenteres — men naar man kunde komme frem og sige: Enhver politisk Anskuelse — jeg vil endog sige en aristokratisk politisk Anskuelse —, som, skjøndt den er i Minoritet, dog er stor, den bør kunne finde i det Mindste enkelte Stemmer i Eders Midte, saa vil jeg sige: naar man kan finde et saadant Repræsentativsystem, saa bring det frem, og det vil lykkes. Jeg har — og det vil man erindre — i sin Tid bragt et saadant paa Dmtale; det er efter min egen Mening endnu ikke udviklet saaledes, at det kan gjøres

praktisk brugbart. Der er Medlemmer her tilstede, som have seet mine Anskuelse derover og have erkjendt, at der var en stor Sandhed deri; men jeg troer ikke, at det endnu er praktisk brugbart. Det gik nemlig løs paa, og det er det Æneste, en Forandring i Repræsentationen fornuftigvis kan gaae løs paa, at, naar der fandtes i Landet et tilstrækkeligt Antal Mænd, som dannede, om jeg saa maa kalde det, en politisk Menighed, der havde en eensartet politisk Anskuelse, stor nok i Forhold til hele Vælgerantallet til at kunne vælge en Repræsentant, saa vilde ogsaa denne politiske Menighed kunne have sin Rigsdagsmand tilstede paa Rigsdagen, men mere kan der ikke forlanges. Det er Noget, man vel maa lægge Mærke til. Jeg har nævnt det i Forbigaaende, fordi det bestandigt er bragt frem som Exempel, fordi det bestandigt staaer for os som det, der skulde forandres ved denne Leilighed, og jeg gjentager, hvad jeg tidligere har sagt: er der Noget, som ikke leilighedsvis kan forandres, og som ved denne Leilighed ikke kan forandres, saa er det netop Repræsentationssystemet, og just paa Grund af den skarpe Modsetning hvort det staaer til det, man har gjenopvækket paa andre Steder. Jeg skal laane mig, saa langt et Menneske kan, til at skænke Regjeringen min Tillid, og jeg skal indrømme, at Regjeringen kan have været nød til at have gjort det, som den har gjort — jeg kan ikke begribe det — men jeg skal troe, at den ikke har kunnet gjøre det anderledes; jeg skal troe, at det er af Svaghed ligeoverfor den Modstand, den har fundet, at den ikke har kunnet gjøre Andet, jeg skal troe, at Regjeringen har savnet Styrke dertil, og at den Styrke, den har havt, har den ikke kunnet bruge dertil; men saa forlanger jeg igjen paa den anden Side af Regjeringen, at den skal erkjende, at her indenfor vore Grændser kan den i dette Døielik ikke fordre Afændringer i den Retning, som den kræver, uden hos os at opvække Mistanke om, at den dog har havt til Hensigt at sætte lignende Ting igjennem ogsaa her, og at det er dens egentlige Formaal. Altsaa troer jeg, at Regjeringen maa komme til at anerkjende, at, hvor stor endogsaa Fristelsen for den kan have været, saa har det dog været en uheldig og